

та коригуванні процесу самооцінювання вчителем, залежності самооцінювання від дібраних вчителем (або спільно із вчителем) критеріїв оцінювання та сумісності учнівських та вчительських оцінок.

Список використаних джерел

1. Богданець-Білокаленко Н., Фідкевич О. Розвиток навичок самооцінювання в учнів початкової школи. *Модернізація освітнього середовища: проблеми та перспективи в контексті євроінтеграції*: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції (Івано-Франківськ, 19-20 травня 2022). Івано-Франківськ: Прикарпатський університет імені Василя Стефаника, 2022. С. 68–71.
2. Буряк К. В. Інноваційні методики самооцінювання навчальної діяльності учнів початкової школи у країнах Європи. *Педагогічна Академія: наукові записки*. 2024. № 9. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13729908> (дата звернення: 30.11.2024).
3. Дячук П. В. Формування самооцінки молодших школярів у навчальній діяльності : монографія / рец. О. А. Біда, Г. О. Васьківська, І. І. Доброскок, О. М. Коберник. Умань: Жовтий О.О., 2016. 210 с.
4. Стець К. А. Переваги та недоліки формувального оцінювання. 2024. С. 222–225. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/41847/1/zzz.pdf> (дата звернення: 30.11.2024).
5. Andrade H., Valtcheva A. Promoting Learning and Achievement Through Self-Assessment. *Theory Into Practice*. 2009. № 48:1. Pp. 12–19.
6. Brown G. T., Harris L. R. The future of self-assessment in classroom practice: Reframing self-assessment as a core competency. *Frontline Learning Research*. 2014. № 2(1). Pp. 22–30.

Єгор Бубирьов,

аспірант 1-го року навчання,
спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
ХНПУ імені Г.С. Сковороди

РОЛЬ ТЕХНОЛОГІЙ ВІРТУАЛЬНОЇ РЕАЛЬНОСТІ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сучасний освітній процес перебуває у стані постійного розвитку, де технології відіграють ключову роль. Інтеграція сучасних технологій стала невід’ємною частиною освіти, особливо в початкових класах, де формуються базові знання та навички. Використання інноваційних засобів навчання сприяє підвищенню якості освіти, роблячи її більш ефективною та результативною. Технології дозволяють створювати інтерактивні освітні середовища, які стимулюють учнів до активної участі в навчальному процесі, розвивають їхню творчість та критичне мислення. Крім того, вони допомагають адаптувати навчання до індивідуальних потреб кожної дитини, враховуючи її особливості та здібності. Тож на допомогу приходить віртуальна реальність, яка відкриває нові можливості для навчання.

Науковці формують поняття віртуальної реальності як різновид реальності, який представляє собою тотожність матеріального й ідеального, що

створюється та існує завдяки іншій реальності. У вужчому розумінні, віртуальна реальність визначається як ілюзія дійсності, створювана за допомогою комп'ютерних систем, які забезпечують зорові, звукові та інші відчуття. Це технологія, що дозволяє користувачам занурюватися у штучно створене середовище, взаємодіяти з ним та відчувати присутність у ньому.

Віртуальна реальність (VR) виступає як інноваційний інструмент, що відкриває нові горизонти для візуалізації навчального матеріалу та створення інтерактивного середовища. За допомогою VR учні можуть зануритися в тривимірні простори, відвідувати історичні події, досліджувати природні явища або навіть подорожувати всередині людського організму. Такий підхід не лише підвищує інтерес до навчання, але й сприяє глибшому розумінню складних концепцій через практичний досвід та взаємодію. Наприклад, вивчення космосу стає більш захоплюючим, коли учень може віртуально побувати на планетах Сонячної системи.

Потреба у підготовці майбутніх учителів, здатних ефективно використовувати технології VR у своїй професійній діяльності, є надзвичайно актуальною. Сучасний педагог повинен бути не лише носієм знань, але й фасилітатором, який спрямовує навчальний процес та використовує найсучасніші методи і технології. Володіння технологіями VR вимагає специфічних компетенцій: від розуміння технічних аспектів до вміння інтегрувати їх у навчальні програми. Без належної підготовки вчителів впровадження VR може бути неефективним або навіть шкідливим для навчального процесу.

Значущість формування готовності до використання VR як важливого аспекту професійної компетентності сучасного вчителя початкових класів важко переоцінити. Це не лише знання про технологію, але й розуміння її педагогічного потенціалу, вміння розробляти та адаптувати навчальні матеріали, оцінювати ефективність її застосування. Вчитель повинен бути готовим до постійного навчання, оскільки технології швидко розвиваються, і методики їх використання в освіті постійно вдосконалюються. Це вимагає від педагога гнучкості, відкритості до нового та бажання впроваджувати інновації.

Вплив технологій VR на мотивацію та інтерес учнів до навчання є значним і багатоаспектним. Інтерактивні середовища, які створюються за допомогою VR, роблять навчання більш захоплюючим та емоційно насиченим. Учні отримують можливість взаємодіяти з навчальним матеріалом у новий спосіб, що стимулює їхню пізнавальну активність. Розвиток пізнавальних навичок, таких як увага, пам'ять, логічне мислення, відбувається більш інтенсивно. Критичне мислення також розвивається через аналіз та вирішення проблемних ситуацій у віртуальному середовищі, де учні можуть експериментувати без страху помилитися.

Для використання віртуальної реальності у навчальному процесі початкової школи треба враховувати такі ключові моменти, як матеріально-технічне забезпечення, розробка відповідних методик, підготовку педагогічних кадрів, створення сприятливого психологічного клімату. Також важливо враховувати вікові особливості учнів, їхні можливості та потреби. Наприклад,

надмірне використання VR може призвести до перевантаження або втрати інтересу, тому педагог повинен вміло дозувати та планувати заняття з її використанням.

Потенціал технологій VR у створенні інклюзивного та різнорівневого навчального середовища для учнів є величезним. VR дозволяє адаптувати навчальний контент до індивідуальних потреб учнів, надаючи можливість кожному рухатися у своєму темпі, повертатися до складних питань, отримувати додаткові пояснення. Для учнів з особливими освітніми потребами VR може стати інструментом, який допоможе подолати бар'єри у навчанні. Наприклад, діти з порушеннями зору можуть користуватися аудіо-супроводом та тактильними елементами, а учні з труднощами в навчанні – отримувати візуальні підказки та повторювати матеріал стільки разів, скільки потрібно.

Таким чином, дослідження педагогічних умов формування готовності майбутніх учителів початкових класів до використання технологій віртуальної реальності є не лише актуальним, але й необхідним. Це сприятиме підвищенню якості освіти, розвитку інноваційних методів навчання та підготовці компетентних педагогів, здатних ефективно використовувати сучасні технології у своїй професійній діяльності. Урахування всіх аспектів, від технічних до педагогічних, забезпечить успішне впровадження VR в освітній процес та сприятиме формуванню покоління учнів, готових до викликів сучасного світу.

Список використаних джерел

1. Віртуальна реальність. URL: https://www.wikiwand.com/uk/articles/Віртуальна_реальність
2. Деркач Т. М., Батраченко А. Віртуальна реальність: характеристика, технології створення та сфери використання. *Тези 73-ї наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*. Полтава: Нац. ун-т ім. Ю. Кондратюка, 2021. Т. 1. С. 475–477.
3. Що таке VR? Поняття віртуальної реальності. URL: Що таке віртуальна реальність (VR)? | Adobe Substance 3D

Ірина Білоус,

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри освітології і педагогіки,
Західноукраїнський національний університет

ОРГАНІЗАЦІЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ: НОРМАТИВНІ ВИМОГИ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ

Безпечне освітнє середовище є важливою умовою для якісної освіти, особливо у складних умовах війни, коли освітні заклади стають об'єктами обстрілів і руйнувань. Україна сьогодні стикається з численними викликами, що вимагають адаптації до нових реалій та запровадження чітких механізмів для забезпечення безпеки учасників освітнього процесу. Зокрема, це стосується фізичної, психологічної та інформаційної безпеки у закладах освіти, що потребує відповідних нормативних регламентів та впровадження практичних заходів.